

Lois Pereiro: poesía dura, descarnada, emocionante

Helena González Fernández

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, HELENA (2011 [1996]). “Lois Pereiro: poesía dura, descarnada, emocionante”. *Grial*: 129, 127-129. Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*. <<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/565>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, HELENA (1996). “Lois Pereiro: poesía dura, descarnada, emocionante”. *Grial*: 129, 127-129.

* Edición dispoñíbel desde o 11 de abril de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

Lois Pereiro: poesía dura, descarnada, emocionante

- LOIS PEREIRO. *Poesía última de amor e enfermidade 1992-1995*. Ed. Positivas, Santiago de Compostela, 1995.

Cando a poesía aparece núa, desprovista das roupaxes clásicas ou modernas con que algúns a visten e moitos a disfrazan, a forza da autenticidade pode collernos desprevenidos. Non me estou a referir a un simple anxeio de sinceridade senón á certeza de que tras os versos latexa a furia da experiencia e non hai sombra de tópicos gastos que poidan luír ou mancar a realidade crúa. Daquela, a lectura transfórmase axiña. Xa non é posible ler nos versos coma quen fai o seu paseo sempre pola mesma alameda. Cada nova palabra do poeta sorpréndenos e un arreguizo de emoción volve sacudir as nosas costas. Os poemas —e o poeta, claro— poden chegar a ter un certo aire litúrxico. Actúan de mediadores entre nós e os sentimentos, entre nós e as emocións que constitúen a nosa máis profunda esencia. Ábrennos as portas ós espazos máis interiores para mostrarnos en toda a súa crueza a experiencia da destrución e da morte. Unha experiencia que se nos amosa sen maquillaxes, sen esperanzas vas

e sen a doada autocompracencia da dor. Unha visión sobrecolledora da morte e dos outros dous inevitables compoñentes do trío, o amor e a vida.

A crueza da realidade, logo. Isto é o que nos ofrece na súa última entrega Lois Pereiro.

Pereiro é un dos poetas máis persoais e diferentes dos últimos anos e un dos que foi rodeándose dun público de seu á marxe das poéticas dominantes. Mentres a súa breve obra poética andaba ciscada en revistas e antoloxías, os seus compañeiros de xeración publicaban con éxito e gañaban premios.

Sen caermos na “autopsia dos datos” que tanto lle arrepiaba na reseña biográfica que escribiu para *De amor e desamaor II*, cumprirá lembrar que participou na ciclostilada revista *Loia* —onde compartía travesía con Manuel Rivas—, na antoloxía coruñesa *De amor e desamor*, en *Luzes da Galiza* ou en *Das Capital*, e que neste mangado de publicacións sempre amosaba a súa voz diferente, profundamente humana e urbana, que viña abrir un novo carreiro dentro do discurso poético habitual, inzado de virus variados (preciosismo, referencias espaciais evocadoras, ruralismo, intertextualidade crítica...). En 1992 aparece unha recopilación revisada da súa poesía, *Poemas 1981/1991*, coa que Edicións Positivas presentaba a súa colección “Di-versos”. Con este libro, xa desde o mesmo título, cómpre relacionar o seu recente *Poesía última de amor e enfermidade 1992–1995*, publicado na mesma colección. O empeño en constatar as datas nos títulos e nos poemas parece deixar constancia da súa teima por coutar e enmarcar as referencias biográficas. Pero ademais, decatámonos de que o poeta continúa un mesmo discurso, sempre atraído polo caos, a destrución, a morte, o amor e a sinceridade. Sen embargo, se nun principio a auto-destrución non fai máis que encarreirar e acelerar a morte inevitable (velaquí aparece “a fina pel dun virus”, “a Silente atracción polo Suicidio”), logo aparece un insospeitado desexo de resurrección no que a palabra poética, a literatura, lle empresta a voz á alma, para que poida “considerarse amado”.

Poemas póstumos, amor resucitado e morte sobrevivida son os arrepiantes núcleos temáticos de *Poesía última de amor resucitado 1992–1995*. Como vemos, semellan artellar tres etapas dunha travesía vital na que a morte, sempre entendida coma o remate, pode ser experimentada co corpo aínda vivo (*Poemas póstumos [1992–1994]*).

*Saber que está un á morte
e o corpo é unha paisaxe de batalla:
unha carnicería no cerebro.*

E xa que logo, cando decide superala, acontece unha especie de resurrección na que se recupera provisionalmente a esperanza de amar, de apreixar a eternidade (*Luz e sombra de amor resucitado [1995]*).

*O amor que me asaltou sen previo aviso
cando eu xa non quería defenderme.*

*Perverso, inofensivo e altruísta
foi un placebo inocuo
administrado a un corpo xa vencido.*

Finalmente, a inamovible certeza da morte lévao de novo á procura da destrucción (*Poemas da morte sobrevivida a forza de paixóns e sabotaxes* [1995]).

*(E finalmente, con sono atrasado, mal vivido
o feliz, sereo e satisfeito, xa podó regresar
ó meu cadavre)*

Mais o poemario non só nos transmite a forza dunha experiencia que se nos mostra núa. Arroupando o enorme poder emotivo do testemuño, o texto constrúeo, realmente, un coro de voces que contribúen a subliñar o seu carácter dramático. Nas páxinas impares, ó pé, aparece unha das voces do poeta, a do creador que rescata das súas lecturas e da música que oíu aquilo que se lle axeita. Vai incluíndo citas de Eliot, Shakespeare, Yeats, Hölderling, Sartre, Celan, M. Montoya... coas que o poemario establece un diálogo tan profundo que sen elas quedaría fanado, porque o proceso de apropiación do texto alleo calla nun novo texto construído en parte coma un *collage*.

*(“Eu son a morte...”, dixo Oppenheimer,
cando viu
os efectos da bomba atómica que el contribuíra
a crear. [...]
Isto é algo semellante)*

Alí tamén aparecen textos propios en prosa e sempre entre parénteses que semellan acoutacións explicativas da xénese do poema, do motivo esencial ou da experiencia que se narra. Diferente é a voz que se manifesta en verso, moito máis directa, moito máis obrigada pola necesidade inmediata do testemuño.

Texto e paratexto constrúen, pois, un só poemario que comeza no título e remata na data do derradeiro poema do libro.

Lois Pereiro lévanos de novo polos camiños duros da poesía da experiencia. Poesía como un arreguizo, poesía dura e descarnada, e poesía que sabe darlle á palabra forza e que sabe moldeala. Por iso, a voz de Pereiro é única e segue medrando co paso do tempo.